

DOBBELT-STUSS?

av
Tore Haga

Det later til å være ulike meninger om hva et stussbrev er, skal man dømme etter hva man finner på nettet, såvel på auksjoner som på andre nettsted. En ikke altfor dyptpløyende definisjon har jeg gitt i min artikkel på Filatelistforbundets nettsider ved nyttårstider i år, og jeg skal ikke komme så veldig mye mer inn på det her (bare litt). Hensikten nå er å vise et stussbrev som jeg synes er spesielt artig, idet det to ganger har fått påsatt ny frankering.

Brevet er fra Oslo skifterett, sendt rekommandert til Herr Birger Hansen, adresse et rederi i Oslo, frankert med 55 øre Løve, som dekket brevporto inntil 20 gram, altså 25 øre, og rek-avgift, som var 30 øre. Denne sendingen er avstemplet med et avtrykk som er vanskelig å lese. Ved forstørrelse kan vi pusle sammen OSLO, og vi aner en o som i Bko. Dato er ikke synlig. Jeg er usikker på om påtegningen "S 14/9" som står opp-ned på baksiden, gjelder sendedato.

Rederiet hadde en formening om hvor adressaten befant seg, nemlig hos Lago Oil på Aruba. Brevet ble påført en adresse svarende til dette og ble påsatt et 25 øres frimerke til dekning av forhøyet porto og rek-avgift, d.v.s. 15 og 10 øre. Her har vi altså en klassisk stuss. Frimerket er kansellert med stempelet OSLO AVG. UTLAND 15-9-49. Som vi skal se på neste side, har brevets bakside et vakkert OSLO Bko. samme dato, trolig pga. fortsatt rekommandasjon.

Det svake stempelet oppe til høyre på baksiden er trolig ankomststempelet. Det lyder Aruba Oranjestad 7.X.49. Så har det vært i St. Nicolaus og blitt stemplet 8.X.49. Birger Hansen ser ikke ut til å ha vært å finne; vi ser at brevet på forsiden har et stort stempel med en meny av fransk-språklige grunner til at brevet skulle bli returnert. Der er det haket av for "Parti", som betyr *avreist*. Det ser ut til at man mente at retur til Norge burde skje med luftpost - i hvert fall ble brevet oppfrankert med et luftpostfrimerke, foruten at det fikk påsatt ny rek-lapp fra Aruba St. Nicolaus. Frimerket er stemplet St. Nicolaus 20.X.49, og brevets bakside er transittstemplet Oranjestad den følgende dag. Oranjestad er største by på Aruba, så det var nok derfra posten ble skipet - eller flydd - ut. Er dette et nytt stuss? En fundamentalist ville trolig si nei, siden brevet nå ble sendt tilbake til opprinnelig avsender. For min del synes jeg at når det settes på ny frankering for å få sendt brevet dit og på den måten som finnes hensiktsmessig, så er det stuss godt nok for meg.

Frimerket, ja. Det er jo fra Curaçao, en annen øy i området. Aruba og Curaçao tilhører de små Antiller utenfor kysten av Venezuela. Disse og andre var den gangen deler av Nederlandske Antiller. Vi ser på brevets forside at bak Aruba har rederiet skrevet N.I., som kan bety Nederlandsk India på flere språk (Vestindia, da, trodde noen?). Hm! Nederlandsk India var jo å forstå som det senere Indonesia! I alle fall kom brevet altså dit det skulle. I 1949 hadde Aruba ikke egne frimerker, og Curaçaos frimerker var gangbare der. Her er det brukt et 50 cents frimerke fra luftpostserien av 1947. Fra 1950 var det begge steder i bruk utgaver med navn Ned. Antillen.

Navnet Curaçao ser ganske eksotisk ut. I min barndom lærte jeg at det skulle uttales Kyraså, men det er trolig en franskpåvirket uttale. Slik det er utformet, minner det mer om portugisisk og bør i så fall uttales Korasao. Slik uttale støttes av at på det lokale språket heter øya Kòrsou, ifølge Wikipedia, som også skriver noe om andre varianter av navnet gjennom tiden. Forøvrig har Portugal aldri hatt noen politisk innflytelse der, men portugisiske slavehandlere synes å ha bidratt med språklige impulser til utviklingen av kreolspråket papiamentu, som tales på disse øyene.

De nederlandske koloniene i Karibia opphørte i 1954. De tidligere koloniene, unntatt Surinam på det søramerikanske fastlandet, er fortsatt tilknyttet Nederland, men nå som egne stater under paraplyen Kongeriket Nederlandene.